

en Lejlighed til paa en forholdsvis effektiv Maade at drage Omsorg for, at særlig begavede og flittige Børn af ubemidlede Forældre kan faa Adgang til den højeste Skoleuddannelse. Dette har allerede Undervisningsinspektøren, Dr. Bertelsen, gjort opmærksom paa i sin Betænkning, hvad der har glædet mig meget, og jeg vil gerne herfra henstille, at disse to Kostskoler, naar de overtages af Staten, fortrinsvis bliver benyttet som Belønningsskoler for særlig kvalificerede Elever. Det er meget rigtigt, at vi ved Skoleordningen af 1903, hvad man vel ellers kan mene om den, i Princippet indførte Enhedsskolen her i Landet, men det er — det maa man ikke maa lukke Øjnene for — føreløbig for en meget stor Del en Enhedsskole paa Papiret og ikke en virkelig Enhedsskole, fordi et meget stort Antal Forældre, som har højt begavede Børn, af økonomiske Grunde ikke er i Stand til at skaffe disse en virkelig fyldig Uddannelse i Forhold til deres Evner. Hvis en saadan Fordring om faktisk Adgang til den højere og den højeste Undervisning uden Hensyn til Forældrenes Kaar og andre uvedkommende Hensyn skal gennemføres, maa der træffes saadanne Foranstaltninger fra Samfundets Side, at Forældrene paa den ene eller den anden Maade bliver i Stand til at skaffe deres Børn den højere og højeste Undervisning, saafremt Børnene er tilstrækkeligt begavede dertil og selv ønsker det og viser Flid. Og en af de Maader, hvorpaa man kunde gøre det, er, at man fortrinsvis bruger de bestaaende Kostskoler, naar de bliver Statsinstitutioner, som Belønningsskoler for de særlig kvalificerede Elever. Jeg vil meget henstille, at man i Udvalget tager dette under Overvejelse, og jeg vilde være glad, hvis den højtærede Minister paa dette Punkt kunde stille sig imødekommende. Der staar i Lovforslaget, at der skal oprettes et Antal Fripladser, saa der behøves i og for sig ingen Ændring, saafremt man blot gør dette Antal saa overordentlig stort, at det kommer til at virke fyldestgørende til at fremme det Formaal, som jeg her har omtalt; Lovens Paragraf er i og for sig tilstrækkelig god, som den er, det er mere Brugen af Paragraffen, det kommer an paa.

Dernæst er der et andet lille Spørgsmaal, som jeg gerne vil gøre en Bemærkning om, fordi den højtærede Minister selv har været inde paa det i sin Forelæggelsestale. Det gælder om den fremtidige Anvendelse af Frk. Wintelers Gymnasium

i Odense. Det er nemlig fra den nuværende Rektor for dette Gymnasium udtalt, at det vedblivende helst skulde bestaa som et Pige-gymnasium, og hvis jeg forstod Ministerens Forelæggelsestale paa dette Punkt rigtigt, var han af den Opfattelse, at der i Odense foruden det bestaaende Stats-gymnasium var i høj Grad Trang til et Gymnasium, som kunde virke som udelukkende Pigeskole. I den Anledning vil jeg sige, at jeg for min Del betragter det som et af de store Fremskridt ved Almen-skoleloven af 1903, at den i Princippet indfører Fællesundervisning i de højere Skoler, og det har jo ogsaa i Praksis ført til, at der er rykket Pige-børn ind i Skoler, som før udelukkende stod aabne for Drengene. Jeg ønsker imidlertid i Kraft af de Erfaringer, jeg har gjort som Skoleleder — og jeg har undersøgt dette Spørgsmaal meget grundigt —, at vi stadig skal gaa videre i Retning af en virkelig Gennemførelse af Fællesundervisningen, fordi den paa afgørende Punkter er saa overordentlig betydningsfuld for de unge, hvad jeg ikke her skal komme nærmere ind paa. Men fordi jeg har denne Opfattelse, vil jeg meget nødig have, at Ministerens Ord skal opfattes saaledes, at Rigsdagen, idet den gaar ind paa at overtage Frk. Wintelers Skole, ikke dermed enten direkte eller indirekte har givet et Løfte om, at denne Skole bestandig skal vedblive at være et Pige-gymnasium. Det forekommer mig, at naar Staten imødekommer den Trang, der i Øjeblikket er til Stede ved bestaaende Gymnasier, ved at den paa Vilkaar overtager disse Gymnasier, saa bør et Gymnasium hverken paa den ene eller den anden Maade, heller ikke i de høffigste Former, kunne binde Staten med Hensyn til dens fremtidige Anvendelse af en saadan Skole. Derfor vil jeg gerne give Ministeren Lejlighed til, hvis han kan gøre det, at udtale, at heller ikke han mener, at Staten er bundet paa dette Punkt, men at den har sin fulde Bevægelsesfrihed og, hvis den anser det for pædagogisk rigtigt, i Fremtiden vil kunne anvende Frk. Wintelers Gymnasium som Fællesskole og ikke udelukkende som Pigeskole.

Jeg vil dernæst angaaende Underskolen udtale et Ønske om, at der maa blive givet Forældrene Lejlighed til at træffe den Bestemmelse, at Underskolen, naar den ikke overtages af Staten, skal gaa over til Kommunen i Stedet for fortsat at være Genstand for privat Drift. Jeg har i det hele taget den Opfattelse, at det